

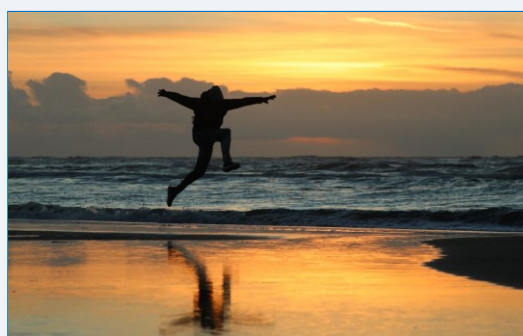
NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN

Registratienummer: 24.024587

Aan De verenigde vergadering **Datum** 15-mei-2024
Van D&H **Datum** 26-mrt-2024
Onderwerp Nota reserves en voorzieningen 2024

Portefeuillehouder: Jan de Vries

Voorgesteld besluit

1. Vast te stellen de nota reserves en voorzieningen 2024 en deze in werking te laten treden met terugwerkende kracht op 1 januari 2024;
2. In te stellen de reserve projectgebonden eigen bijdrage HWBP met als doel tekorten dan wel overschotten ten opzichte van de 10% projectgebonden eigen bijdrage (PGEB) te egaliseren en overschotten beschikbaar te houden voor de subsidiabele kosten van HWBP-projecten;
3. In te stellen de reserve kapitaallasten in te stellen met als doel hoge stijgingen van kapitaallasten in bepaalde jaren op te kunnen vangen;
4. Op te heffen de reserve baggerwerken op termijn als deze uitgeput is;
5. Op te heffen de voorziening sanering Kwakkelwei en de voorziening deelname baggerdepot Meergrond;
6. De reserve schuldreductie te voeden met de opbrengsten van vastgoedverkoop;
7. Vast te stellen de datum uitwerkingtreding nota reserves en voorzieningen 2017 met terugwerkende kracht op 1 januari 2024.

Context

Voor de financiële stabiliteit van Rijnland zijn risicomanagement, reserves en voorzieningen van groot belang. Daarom zijn hierover regels opgenomen in het waterschapsbesluit en het besluit beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen (BBVW). Hierin staan de wettelijke voorschriften waar een waterschap op het terrein van financiën aan moet voldoen. Rijnland kan aanvullende regels stellen en doet dit ook, namelijk in de verordening beleids- en verantwoording hoogheemraadschap van Rijnland en in deze nota reserves en voorzieningen.

Als algemene uitgangspunten hanteren we dat het beleid en de regels eenvoudig hanteerbaar, consequent en uitlegbaar zijn. Verder vinden we een bestendige gedragslijn in de tijd belangrijk. De nota reserves en voorzieningen

kan met terugwerkende kracht ingaan op 1-1-2024, we hebben voldoende tijd voor de jaarrekening 2024 en de begroting 2025 om hierop te anticiperen.

Argumenten

1.1 De nota reserves voldoet aan de actuele wetgeving en praktijk.

De VV stelt de nota reserves en voorzieningen vast, dat heeft de VV bepaald in de Verordening beleids- en verantwoording Rijnland. Deze nota is aan actualisatie toe omdat de vigerende nota reserves en voorzieningen dateert van 2017. Sindsdien is er één en ander gewijzigd in het beleid en in de praktijk in het gebruik van reserves en voorzieningen. Daarbij komt dat het artikel in het waterschapsbesluit dat over reserves en voorzieningen gaat in november 2023 (marginaal) is gewijzigd.

1.2 De Unie vraagt om een reserve projectgebonden eigen bijdrage HWBP in te stellen.

In de Commissie Waterkeringen van de Unie van Waterschappen (CWK) is afgesproken dat de waterschappen die HWBP-projecten uitvoeren een nieuwe bestemmingsreserve in hun jaarrekening opnemen. Hiermee worden tekorten dan wel overschotten ten opzichte van de 10% projectgebonden eigen bijdrage (PGEB) geëgaliseerd en blijven overschotten beschikbaar voor de subsidiabele kosten van HWBP-projecten. In de praktijk blijft vaak een bedrag over van de 10% eigen bijdrage. De overschotten worden niet terugbetaald aan het HWBP-programma en ook worden tekorten niet alsnog gesubsidieerd. Rijnland zal met ingang van 2024 de tekorten/overschotten via deze reserve laten lopen.

1.3 Om schommelingen op te vangen in de begroting stellen we de reserve kapitaallasten in.

Naar verwachting is het project Haarlem Waarderpolder (HWP) in 2023 afgerond. Hierdoor stijgen de kapitaallasten vanaf 2031 jaarlijks naar verwachting ongeveer € 25 mln. Om deze stijging op te vangen, is de reserve Kapitaallasten in het leven geroepen. In het MJP 2024-2027 is opgenomen dat we vanaf 2025 bij elkaar € 8 mln storten in deze reserve. De reserve kan worden aangesproken om geleidelijke tariefstijging van de heffingen te realiseren.

1.4 De reserve baggerwerken is in 2026 uitgeput.

De reserve baggerwerken had tot doel om achterstanden in baggerwerken te financieren en om de sterk fluctuerende uitgaven door de jaren heen te egaliseren. In de begroting 2024 is beschreven dat we de baggerreserve afbouwen en (zoals nu geprognosticeerd) in 2026 kunnen opheffen. De kosten van baggeren worden vanaf 2024 in de begroting geraamd.

1.5 De voorziening sanering Kwakkelwei en de voorziening deelname baggerdepot Meergrond zijn niet meer noodzakelijk.

Deze voorzieningen kunnen opgeheven worden aangezien de bestedingsverplichting aan derden is afgewikkeld of is komen te vervallen.

1.6 We willen een structureel sluitende begroting hebben en de schuld beheersen dus we voeden de reserve schuldreductie met de opbrengsten van incidentele vastgoedverkopen.

Tot en met medio 2023 werden eventuele meeropbrengsten uit de belastinginkomsten en uit dividendopbrengsten gestort in deze reserve. In de begroting 2024 is het nieuwe bestuur van Rijnland van dit beleid afgestapt. Het voorstel is om vanaf de begroting 2025 de incidentele vastgoedopbrengsten te storten in deze reserve. In de praktijk gaat het om de grotere verkopen van bijvoorbeeld voormalige zuiveringsterreinen. Dit is in lijn met de vraag van onze toezichthouders om de begroting structureel sluitend te maken en daarbij niet te rekenen op incidentele middelen. Het doel van deze reserve is het verkleinen van de schuld en deze reserve kan eventueel ingezet worden voor schuld reducerende maatregelen.

Opheffen reserve baggeren

De jaarlijkse kosten voor baggeren worden vanaf 2024 in de begroting 2024-2027 opgenomen en mochten de bedragen tussen de jaren fluctueren kan dat opgevangen worden door de tariefsegalisatie reserves.

Opbrengsten van vastgoed verkopen naar reserve schuldreductie

In de begroting 2024 en het MJP rekenen we op opbrengsten van vastgoed verkopen en huren en pachten. De opbrengsten van de kleine vastgoedverkopen is de komende jaren stabiel, de opbrengsten van de grote vastgoedobjecten zoals oude zuiveringsterreinen en gebouwen is niet stabiel. De toezichthouder ziet (grote en kleine) vastgoedverkopen als incidenteel en adviseert om in de begroting niet op deze baten te rekenen. Daar voldoen we aan als we de opbrengsten wel ramen in de begroting, maar ook meteen weer storten in deze reserve schuldreductie. Per saldo is de opbrengst dan budgettair neutraal voor de begroting.

In het huidige MJP 2024-2027 is nog gerekend met de volgende opbrengsten van vastgoed:

Opbrengsten vastgoed (in € mln)	2024	2025	2026	2027
Verkopen voormalige zuiveringsterreinen	2,3	2,7	3,2	4,0
Verkopen kleine percelen*	2,5	3,0	3,5	4,0
Verhuur woningen	0,4	0,4	0,4	0,4
Opbrengst uit contracten en pachten	2,0	2,2	2,3	2,3
Totaal	7,2	8,3	9,4	10,7

* Uit eerder onderzoek bleek dat we tot 2030/2031 structurele opbrengsten hebben uit kleine verkopen, maar dat het daarna opdroogt.

Omdat er in 2025 en 2026 niet voldoende dekking is om in één keer zowel de grotere als kleine verkopen uit de begroting te halen, is het voorstel om vanaf 2025 te beginnen met de verkopen van grote percelen (zoals voormalige zuiveringsterreinen) budgettair neutraal in de begroting op te nemen. De verkopen van kleine percelen zullen we in 2025 en 2026 in elk geval nog wel gebruiken voor dekking in de begroting. Daarna zullen we dit gaan afbouwen. Door de reserve schuldreductie te voeden met de vastgoedverkopen kunnen maatregelen genomen worden om de schuld te reduceren.

Risico's

1.1 Het kan zijn dat het eigen vermogen onvoldoende is om grote risico's op te vangen

In de begroting 2024 is de extra financiële ruimte van de 5% extra lastendrukstijging onder andere gebruikt om onze egaliseringsreserves niet uit te putten maar juist te vullen in de jaren 2024-2027 en de reserve schuldreductie in 2026 aan te vullen naar het peil van voorjaar 2023. Dan is onze reserve positie (eigen vermogen) komende jaren ruim voldoende. Als we van dit beleid af zouden wijken kan onze eigen vermogenspositie onvoldoende hoog worden waardoor we te weinig ruimte zouden kunnen hebben als buffer om eventuele tegenvallers op te vangen.

1.2 Het kan zijn dat de schuld niet voldoende beheerst wordt

In de begroting 2024 is geraamd dat we € 17 mln aan rente gaan betalen aan onze geldverstrekkers, dat loopt op naar € 30 mln in 2027, uitgaand van 4% rente. Met de lastendrukstijging van 15%-10%-8%-8% zien we dat de schuld ten opzichte van onze belastingopbrengsten in de jaren 2024-2027 licht boven onze norm van 300% uitkomt. Buiten de planperiode loopt de schuld daarna snel op onder invloed van de hoge investeringsvolumes naar ongeveer 320% in 2029 en gaat in 2031 dalen onder 300%. Dit is o.a. onder de veronderstelling dat de extra financiële ruimte die ontstaat door de hogere lastendruk niet uitgegeven, maar gereserveerd wordt. Mocht het zo zijn dat we deze ruimte moeten benutten voor uitgaven, dan komt de schuldbeheersing onder druk te staan met eventueel bijbehorende hogere rentelasten.

Vervolg

In de P&C cyclusproducten, te beginnen met de Voorjaarsnota 2024, nemen we de (financiële) consequenties van dit besluit mee (zie ook paragraaf Financiën).